

Nd.

514. Frumvarp

til laga um forðagæslu.

(Eftir 3. umr í Ed.).

A. Skipun forðagæslumanna.

1. gr.

Í hverjum hreppi skulu kosnir forðagæslumenn, einn eða fleiri, til þess að hafa gát á heybirgðum, kornvörubirgðum og öðrum fóðurbirgðum hrepps-búa og meðferð þeirra á búpeningi.

Sýslunefnd skal ákveða tölu forðagæslumanna í hverjum hreppi eftir tillögu hreppsnefndar.

2. gr.

Forðagæslumenn skal kjósa 3. hvert ár til 3 ára í senn um leið og hreppsnefndarkosning fer fram og að henni aflokinni. Skulu gilda sömu reglur um kosninguna sem um hreppsnefndarkosningu og hafa þeir allir kosningarrjett, sem þann rjett hafa til hreppsnefndarkosningar.

Hver karlmaður, sem er kjörgengur til hreppsnefndar, skal vera skyldur til að takast þennan starfa á hendur.

Skorast geta menn undan þessu starfi af samskonar ástæðum, sem þá er menn skorast undan hreppsnefndarstarfi.

Ef forðagæslumaður deyr eða lætur af starfi sínu af öðrum ástæðum, áður en kjörtími hans er liðinn, skal þegar kjósa mann í hans stað til þess tíma aðeins, sem eftir var af kjörtíma hans, og fer um þá kosningu, sem um aukakosningu í hreppsnefnd.

B. Verksvið forðagæslumanna og laun þeirra.

3. gr.

Hver forðagæslumaður skal koma tvisvar á vetri til eftirlits á hvert heimili, sem honum hefir verið falið til umsjónar; í fyrra sinni í vetrarbyrjun og aftur síðla vetrar. Þar að auki skal hann kynna sjer vandlega að vorinu fyrningar og skepnuhöld á hverju heimili.

Í reglugerð þeirri, sem sýslunefnd setur samkvæmt 8. gr., skal ákveða, hvenær eftirlitsferðirnar skuli farnar og hvernig forðagæslumaður skuli afla sjer að vorinu vitneskju um fyrningar og skepnuhöld.

Í hverri ferð skal hann athuga vandlega peningsfjölda hvers búanda, og meðferðina á skepnunum. Hann skal ávalt rannsaka heybirgðir, kornvörubirgðir og aðrar fóðurbirgðir á hverju heimili. Skal hann jafnan mæla heyin og meta fóðurgildi þeirra.

Þar að auki skal forðagæslumaður, svo oft sem þörf krefur, gera sjer aukaferðir á heimili, sem lenda í þröng.

4. gr.

Í hverjum hreppi skulu forðagæslumenn vera umsjónarmenn forðabúra, ef nokkur eru, svo og kornvörubirgða í verslunum, ef hreppsnefnd hefir trygt sjer aðgang að þeim.

5. gr.

Forðagæslumenn skulu færa allar skoðunargerðir sínar í þar til gerða bók, sem hreppsjóður borgar.

Eftir hverja skoðun skulu forðagæslumenn tilkynna hreppsnefnd brjeflega, hvernig ástátt er í hreppnum, og láta fylgja tillögur sínar um nauðsynlegar ráðstafanir.

Ef þörf gerist á aukaskoðunum, skulu þeir jafnan láta hreppsnefnd vita, hvers þeir verða visari, og hvernar hjálpar sje þörf, ef illa er ástátt.

6. gr.

Það er skylda forðagæslumanna, að gefa hverjum búanda holl ráð og bendingar um heyásetningu og skepnuhirðingu.

Á hverju vori skulu þeir veita hverjum búanda rjettlátan vitnisburð í skoðunarbók sinni um útlit búpenings og skepnuhirðingu. Skulu þeir því næst senda sýslumanni upp úr fardögum aðalskýrslu um það fardagaár, sem þá er á enda, og skal sýslumaður leggja skýrslurnar fyrir næsta sýslunefndarfund til athugunar.

Á næstu vorhreppaskilum eða öðrum almennum sveitarfundi skal forðagæslumaður lesa upp úr forðagæslubók hreppsins alt það, sem í hana hefir verið skráð frá síðustu hausthreppaskilum.

7. gr.

Fyrir starf sitt skulu forðagæslumenn fá 2 kr. um daginn, hvern þann dag, sem þeir eru í skoðunarferð, og greiðist úr sveitarsjóði.

8. gr.

Sýslunefnd skal semja reglugerð fyrir forðagæslumenn eftir fyrirmynd, sem hallærisvarnastjórnin lætur í tje, og skal þar sagt ítarlega fyrir um öll störf og skýrslugerðir forðagæslumanna.

Þessar reglugerðir skulu sýslunefndir senda stjórnarráðinu til staðfestingar, en það leitar í hvert sinn álits hallærisvarnastjórnarinnar.

C. Um skyldur þeirra, er komast í fóðurþröng o. fl.

9. gr.

Ef búandi kemst í fóðurþröng og finnur forðagæslumaður, að búpeningur hans er í slæmu standi, eða líkur til, að skepnurnar kunni að kveljast eða falla af fóðurskortu, þá skal hann hvetja búandann til þess að afla sjer fóðurs, ef unt er, eða ráða honum, hverju hann skuli farga af búpeningi sínum, ef hvergi er hjálpar von.

10. gr.

Ef búandi er í fódurþröng og vill ekki fara að ráðum forðagæslumanns, hvorki afla sjer fódurs nje farga nokkru af skepnum sinum, þá skal forðagæslumaður tafarlaust skýra hreppstjóra frá öllum málavöxtum, en hann gera sýslumanni aðvart. Getur sýslumaður þá eftir tillögum forðagæslumanns skipað búandanum að afla sjer tiltekinna, nægilegra fódurbirgða, ef þess er kostur, en kjósi búandinn heldur að farga svo miklu af búpeningi sinum, að því sje borgið, sem eftir lifir, að dómi forðagæslumans, þá er honum ekki skylt að afla sjer fódurs.

Nú verður fjenaður horaður eða fellur úr hor, og er að álití forðagæslumanns um að kenna fódurskortí, hirðuleysi eða harðýggi þess, er fjenaðinn hefir undir hendi, og skal þá forðagæslumaður tafarlaust tilkynna það hreppstjóra, ásamt öllum málavöxtum, en hann aftur sýslumanni.

11. gr.

Sá, er sekur verður um horfelli samkvæmt 10. gr., skal sæta sektum frá 10 til 200 kr., eða einföldu fangelsi alt að 6 mánuðum. Önnur brot gegn þessum lögum, eða almennum eða sjerstökum fyrirskipunum samkvæmt þeim, varða sektum frá 5 til 100 kr., nema hærrí hegning sje ákveðin í almennum lögum. Sektirnar renna í sveitarsjóð.

Með mál, er rísa út af brotum gegn þessum lögum, skal farið sem opinber lögreglumál.

12. gr.

Lög nr. 7, 9. febr. 1900 um horfelli á skepnum o. fl. eru úr gildi numin.